

Pensioenakkoord StAr en de gevolgen voor de aanvullende pensioenregelingen

Jan Neven

VVP 14 september 2010

Het akkoord gaat met name over.....

- Incorporeren stijgende levensverwachting in AOW en aanvullend pensioen
- Indexering AOW
- Vergroten schokbestendigheid
- Wat te doen met reeds opgebouwde aanspraken in relatie tot die schokbestendigheid
- Politieke risico's (FTK; parameters)

Het akkoord gaat met name over.....

- Oproep aan politiek:
 - Witteveen kader weer volgend en ruimtegevend
- In najaar in StAr verder praten over schokbestendigheid en aard van het contract
 - *lees verdeling over nominaal onvoorwaardelijk en reëel voorwaardelijk*

AOW-onderdelen in akkoord (1)

- Koppeling AOW aan verdiende lonen, o.a. bedoeld om ruimte te creëren voor zware beroepen/lagere inkomens:
 - Bruto AOW stijgt sneller en dus ook de franchise
 - Pensioenopbouw neemt dus in de toekomst minder snel toe
 - Blijft netto-netto koppeling?
 - Stijgt netto-AOW per saldo niet sneller, dan dreigt door de wel snellere stijging van de franchise risico van een sluipenderwijs versoberend oudedagsinkomen

AOW-onderdelen in akkoord (2)

- Stijgende levensverwachting (vanaf 65 jaar) inbouwen t.o.v. referentieperiode 2000-2009
- Tien jaar van te voren aankondigen en elke vijf jaar besluit
- Eerste stap 2020: 66 jaar; volgende 2025 (67 jr?)
- Maximale flexibiliteit tegen 6,5% per jaar voor iedereen (voor 65 jr alleen als men niet onder sociaal minimum zakt)

Langleven in tweede pijler (1)

- Stijgende levensverwachting neutraal in premie incorporeren
 - Eén jaar langer leven geeft 6 à 8 maanden langer doorwerken
 - NB Alleen aan CAO-tafel kan extra geld ter beschikking worden gesteld, ten koste van loonruimte
- Samenhang eerste en tweede pijler van belang
 - Zelfde pensioenrekenleeftijd
- Indien verhoging rekenleeftijd premievrijval geeft, blijft deze binnen pensioenfonds t.b.v. deelnemers
 - Kan ook hogere opbouw betekenen

Langleven in tweede pijler (2)

- Per 1-1-2011 stijging levensverwachting premieneutraal verwerken
- Per 1-1-2011 rekenleeftijd naar 66 jaar
- Precies genoeg, tekort (dan nog ergens anders ruimte zoeken) of
- Over: premievrijval; blijft in fonds
- In 2015 volgende stap (naar 67 jaar?)
- Opbouw vanaf 1-1-2011 voorwaardelijk voor de levensverwachting
- Werkelijke uittreedleeftijd volledig flexibel

Overige aandachtspunten

- Risico's financiële markten onderdeel van premiestabilisatie
 - Ook geen premie **korting**
 - Herschikking in cao-overleg geeft ruimte om premie in te zetten
- Verleden voor 1-1-2011:
 - Zal op enigerlei wijze moeten worden betrokken in schokbestendigheid (solidariteit)
- Delen gepensioneerden wel/niet in sturing?
- Politieke risico's (geen onderdeel premieneutraliteit: gezamenlijk probleem)

Ingrijpende wetgeving vereist (1)

- Fundamentele aanpassing van de *aard* van de Pensioenwet
- Kern van de voorstellen
 - Pensioenopbouw wordt vanaf 2011 *voorwaardelijk* als levensverwachting
 - Vanaf 2012 ook *voorwaardelijk* voor effecten financiële schokken
- Pensioenwet kent thans in feite alleen *onvoorwaardelijke* rechten

Ingrijpende wetgeving vereist (2)

- Pensioenrichtleeftijd per 01-01-2011 verplicht naar 66 jaar
- Afhankelijk van vormgeving forse ingreep in de *aard* van het Witteveen kader
- Beperkt sociale partners in keuze vormgeving van pensioenregelingen

Geschetst tijdspad ongewenst(1)

- Doorvoeren voorstellen (verplicht naar 66 jaar + voorwaardelijk maken) per 01-01-2011 is ongewenst met name uit oogpunt van communicatie en noodzakelijk herstel van vertrouwen in pensioenstelsel

Communicatie

- Voorstellen vergen uitgebreide uitleg over risico's die deelnemers lopen en wat dat voor hen persoonlijk betekent
- Vereist tijd om te bepalen hoe dat het best kan gebeuren
- Het gaat daarbij niet over techniek maar over ontwikkeling nieuw concept (welk perspectief toon je?)

Geschetst tijdspad ongewenst(2)

Herstel vertrouwen in pensioenstelsel

- Na ingrijpende wijziging in 2011 vindt in 2012 opnieuw grote wijziging plaats
 - Pensioenopbouw aanpasbaar maken voor financiële schokken
 - Aanpassing van vóór 01-01-2011 opgebouwde rechten?
- Vanuit zekerheidsgevoel deelnemers zeer ongewenst om kort na elkaar ingrijpende voorstellen door te voeren
- Fnuikend voor noodzakelijk herstel van vertrouwen in pensioenstelsel
- Daarom: sterke voorkeur voor doorvoering in één keer. Dit maakt het mogelijk deelnemers met een zorgvuldige introductie integraal te informeren

..... en onhaalbaar (1)

Wetgeving kost tijd, daarna kan implementatie pas starten

- Afhankelijk van duur formatie, voortvarendheid ontwikkeling voorstellen door kabinet, snelheid parlementaire behandeling en CAO-besluitvormingstrajecten in 2010 nauwelijks implementatietijd
- Los van impact was invoering per 01-01-2011 in juni eigenlijk al vrijwel onmogelijk
- Thans (medio september) feitelijk onmogelijk geworden

..... en onhaalbaar (2)

Implementatie in stappen is zeer inefficiënt

- De successievelijke wijzigingen in de aard van de aanspraken betekenen in systemen en communicatie drie afzonderlijke rechten
- In UPO, andere informatieve opgaven en pensioenplanner moeten deze afzonderlijke rechten worden weergegeven
- Voorgestelde wijzigingen werken in vrijwel alle processen in de uitvoering door (waardeoverdracht, verschillende factoren voor vervroegen en uitstellen, voor ruilen OP/PP, conversie na scheiding)
- Dit zou dan begin 2011 al klaar moeten zijn

..... en onhaalbaar (3)

Gevolgen veranderingen nog onvoldoende doordacht

- Nog niet duidelijk of er bij nadere uitwerking wetgeving niet nog nieuwe complicaties optreden
- Voorbeeld waardeoverdracht

Status (1)

- Pensioenakkoord noemt 2 methoden voor incorporeren stijgende levensverwachting:
 - Methodiek op basis van de voorwaardelijke rekenleeftijd
 - Methodiek van een vaste forfaitaire uitkeringsperiode voor alle deelnemers
- Instelling technische werkgroep met deskundige pensioenkoepels en verbond (TML): toetsen methodieken op uitvoerbaarheid en consistentie
- Rapportage werkgroep 8 september: incorporeren levensverwachting op 1-1-2011 op basis van de 2 methodieken niet haalbaar

Status (2)

- Redenen:
 - Beide methodieken vereisen wetgeving
 - Na overeenstemming CAO-partijen minimaal 1 jaar doorlooptijd nodig (aanpassing administratieve systemen en communicatietraject)
 - Vanuit pensioenkoepels en verbond zijn alternatieven voorgesteld en is een synthesemodel ontwikkeld. Uitwerking hiervan vraagt verder beraad in TML
 - Dringend verzoek pensioenkoepel en verbond om toepassing methodiek incorporeren levensverwachting te combineren met voorstellen schokbestendigheid
- In ieder geval pensioenkoepels pleiten voor het verplicht voorschrijven van één methode